

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs
Mj Kenneth Nygren		SA Uppsats 2016
Handledare		
Pia Molander		Antal ord: 13976
Beteckning	Kurskod	
	1MK023	
<p><i>Två av Europas småstaters strategi mot terrorism – En jämförelse mellan Sverige och Finland ur ett EU perspektiv</i></p> <p>ABSTRACT:</p> <p>A new form of radical Jihadism introduced itself to the world on September 11 2001. This was Al-Qaida´s attack on World Trade Center in New York which was the beginning of global terrorism of today. Europe has neither been isolated nor spared from this threat, recent examples of this is the acts of terrorism in Brussels and Paris. WTC urged the need for a common European strategy in order to defeat the roots of terrorism and to prevent further attacks. This strategy was presented in 2005 and has been accepted by all member states in the European Union. Furthermore, single member states refined their national strategies.</p> <p>This thesis is a comparative study with the purpose to identify and compare differences and similarities between the Swedish and Finnish counter terror strategies. This is done in order to identify obstacles impeding the ability to military support each other. The thesis will show that there are two main obstacles. First the lack of a clear and shared definition of terrorism within the European Union which limits the ability to give military support. Secondly the lack of a common threat assessment. The consequence from this absence is that national strategies have big differences and some have an intra rather than inter focus. This shows in the level of engagement and responsibilities within EU security structures. Finland has a far more `beyond the border` perspective than Sweden. Finally, the thesis will show that the Swedish and Finnish strategies comply with EU´s.</p> <p>Nyckelord: Terrorism, Strategi, Finland, Christiansson, EU,</p>		

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1. Bakgrund och problemformulering	4
1.2. Syfte och frågeställning	6
1.2.1. Delfrågor	7
1.3. Tidigare forskning	7
1.4. Avgränsningar	9
1.5. Centrala begrepp	10
1.5.1. Terrorism	10
1.5.2. Strategi	11
1.6. Disposition	11
2. Teori	12
2.1. Teoretisk anknytning	12
2.2. Teoretisk grund	12
2.3. Operationalisering	13
2.4. Sammanfattning teorikapitlet	14
3. Metod och material	15
3.1. Metodval	15
3.2. Empiriska materialet	16
3.2.1. Källkritik till empiriska materialet	17
4. Empiri och analys	18
4.1. Övergripande sammanställning och förklaring av strategierna	18
4.1.1. EU:s strategi	18
4.1.2. Sveriges strategi	19
4.1.3. Finlands strategi	20
4.2. Sveriges och Finlands hotbilda-bedömning i strategierna	21
4.2.1. Svenska strategins hotbilda-bedömning	21
4.2.2. Finska strategins hotbilda-bedömning	22
4.2.3. Jämförandeanalys av hotbildskillnader mellan Sverige - Finland	22
4.3. Förebygga	23
4.3.1. EU:s strategi: Förebygga	23
4.3.2. Sveriges strategi: Förebygga	24
4.3.3. Finlands strategi: Förebygga	24
4.3.4. Jämförandeanalys av förebygga för Sverige och Finland	25
4.4. Skydda	26
4.4.1. EU:s strategi: Skydda	26
4.4.2. Sveriges strategi: Skydda	27

4.4.3.	Finlands strategi: Skydda	28
4.4.4.	Jämförandeanalys av <i>skydda</i> för Sverige och Finland	29
4.5.	Förfölja	30
4.5.1.	EU:s strategi: Förfölja	30
4.5.2.	Sveriges strategi: Förfölja	31
4.5.3.	Finlands strategi: Förfölja	32
4.5.4.	Jämförandeanalys av <i>förfölja</i> för Sverige och Finland	32
4.6.	Agera	33
4.6.1.	EU:s strategi: Agera	33
4.6.2.	Sveriges strategi: Agera	34
4.6.3.	Finlands strategi: Agera	35
4.6.4.	Jämförandeanalys av <i>agera</i> för Sverige och Finland	35
4.7.	Resultat och slutsatser	35
4.7.1.	Resultatsdiskussion	36
4.7.2.	Slutsatser	38
5.	Avslutning	38
5.1.	Slutdiskussion	38
5.2.	Diskussion kring undersökningens genomförande	39
5.3.	Vidare forskning	40
6.	Källor och litteraturförteckning	41
6.1.	Källor	41
6.1.1.	Myndighetsdokument	41
6.1.2.	Elektroniska dokument/artiklar	42
6.2.	Litteratur	43

1. Inledning

1.1. Bakgrund och problemformulering

Sedan terrordåden i New York, 11 september 2001, har bekämpningen av terrorism av förklarliga skäl fått större uppmärksamhet. Det har även efter 2001 varit en rad större uppmärksammade terrordåd i Europa i bland annat London, Madrid och på senare tid i Paris och i Bryssel. Det är efter detta som framtagningen av gemensamma och nationella strategier i olika omfattning påbörjades. FN antog sin första strategi mot terrorism 2006,¹ medan EU fastställde sin ett år tidigare. Trots den nu mångåriga forskningen och fokuseringen på terrorism finns det ingen allmän definition av terrorism, utan det är upp till varje stat att själv definiera begreppet. Ett problem med denna avsaknad är att en individ kan uppfattas som terrorist av en stat medan en annan ser personen som en frihetskämpe. Detta kan vara ett av problemen vid skapande av gemensamma strategier och åtgärder mot terrorism.²

Med tanke på att hoten blev aktualiserade och mera påtagliga i Europa, så har "EU:s medlemsländer åtagit sig att bekämpa terrorismen gemensamt och skydda medborgarna på bästa möjliga sätt. I detta syfte antog rådet EU:s strategi för kampen mot terrorism 2005."³ Strategin är uppbyggd på fyra pelare som är *förebygga, skydda, förfölja* samt *agera*. En av punkterna under agera pelaren påtalar behovet av gränsöverskridande stöd som även inbegriper militära resurser.⁴

Sverige kom i slutet på 2015 ut med sin senaste strategi mot terrorism som, är en uppdateringen av den första som fastställdes i början av 2012, bygger på tre områden som är *förebygga, förhindra och försvåra*. Den uttalade delen som berör militära maktmedel som ett instrument att använda som en aktiv del i strategin är att, Försvarsmakten har uppgiften att stödja polisen med transporter samt även sedan tidigare med specialförband. Strategin uttalar även att arbetet omfattar uppträdande i konfliktområden och samarbete med andra nationer för att bekämpa terrorismen.⁵ Nationellt upplevs terrorismen som ett hot mot säkerheten inom

¹ United Nation, Resolution 60/288. *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy*. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/504/88/PDF/N0550488.pdf?OpenElement>.

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. *Säkerhetspolitik.se*.

<http://www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/> (hämtad 2016-05-18).

³ Europeiska rådet, ST 14469 2005 REV 4. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*. Bryssel: Europeiska rådet, 2005.

⁴ Ibid, 15.

⁵ Regeringens skrivelse 2014/15:146. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*. Stockholm: Regeringskansliet, 2015, 32.

Europa, detta tydliggörs i den Svenska rapporten av försvarsberedningen 2014.⁶ Rapporten menar att utmaningarna och hoten mot vår säkerhet, som kan vara såväl antagonistiska som icke antagonistiska, är mera gränslösa och föränderliga än de varit tidigare. Det innebär att hoten är gräns- och sektoröverskridande och kan vara allt från terrorism till ett väpnat angrepp.⁷

Finland tog fram sin första nationella strategi för bekämpning av terrorism 2010, som prioriterade utvecklingen av samarbete och informationsutbyte mellan myndigheter. Finlands nu gällande strategi tillkom i början av 2014 och tar höjd för att gälla till 2017. Strategin är uppbyggd på fyra riktlinjer som alla vilar på de mänskliga rättigheterna och de grundläggande fri- och rättigheterna samt rättsstatsprincipen⁸. Strategins riktlinjer tar sin utgångspunkt i det nationella men påtalar även det internationella samarbetet. De fyra riktlinjerna är *förebyggande av terrorism, avslöjande av terrorism, förhindrande av terrorism, beredskap och konsekvenshantering*, tyngpunkten i strategin är på förebyggandet. Utifrån dessa fyra riktlinjer så finns det tjugotvå åtgärds punkter framtagna med ansvariga, utan att vara direkt kopplade till någon direkt specifik riktlinje. Det militära försvaret av Finland löses av Finlands Försvarsmakt som även skall kunna stödja andra myndigheter med handräckning och delta i internationell militär krishantering. I strategin är det även uttalat att Försvarsmakten ska kunna lämna bistånd till andra stater till följd av en terroristattack.⁹

Utifrån den idag breda och mångfasetterade forskning som finns inom ämnet terrorism, där dr Magnus Ranstorp¹⁰ kan ses som ledande inom svensk forskning. Idag är det en brist att det inte finns någon omfattande forskning som inriktar sig på hur Sveriges och Finlands strategier omhändertar hotet från terrorism vad avser användande av militära medel. Därför är det viktigt och även aktuellt att undersöka det idag.

I dag finns det en förhållandevis ansevärd mängd forskning, uppsatser och avhandlingar som berör samarbetet på militär- och politisk nivå mellan Finland och Sverige, men ingen som undersökt strategiernas möjligheter eller begränsningar för militär maktutövning mot terrorism. Därför är det viktigt att undersöka det som ger förutsättningarna och riktlinjerna för

⁶ Regeringskansliet, Ds 2014:20. *Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid*. Stockholm: Försvarsdepartementet, 2014.

⁷ Ibid, 21.

⁸ Statsrådets principbeslut 6.3.2014. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*. Helsingfors: Finlands regering, 2014, 22.

⁹ Ibid, 9.

¹⁰ Magnus Ranstorp Doktor vid Försvarshögskolan CATS: "Dr Magnus Ranstorp is internationally recognised as a leading expert on Hizballah, Hamas, al-Qaeda and other militant Islamic movements."

samarbetet nämligen respektive nations aktuella strategier. Eftersom det inte finns jämförelser av dessa två länders senaste strategier mot terrorism kan den här undersökningen bidra med ny kunskap samt konkretisera skillnader/likheter mellan två småstater strategier mot terrorism inom EU. Undersökningen kompletterar tidigare forskning genom att påvisa om de nationella strategierna mot terrorism är ”europeiska” även för småstater inom EU samt om de sätter gränser vid användandet av militär makt vid bekämpning av terrorism.

Valet av länder i undersökningen bygger på att de dels ska vara medlemmar i EU, eftersom undersökningen utgår från den Europeiska strategin, sedan har Sverige och Finland valts eftersom de inte är med i NATO samt har en uttalad ambition att samarbeta på militär nivå. Valet av att undersöka även den Europeiska strategin har sin bakgrund i att EU och dess institutioner idag intar en ställning som referensobjekt. Därför bör studier som sker idag och berör svensk säkerhetspolitik utvärderas i förhållande till denna union.¹¹ Den här undersökningen kan användas för att skapa förståelse för möjligheten/skyldigheten att använda sig av militära maktmedel som instrument vid bekämpningen av terrorism även på ett annat lands territorium. Som en liten del kan den också påvisa eventuella hinder eller försvåranden vid det gemensamma försvarssamarbetet mellan Finland och Sverige mot terrorism.

1.2.Syfte och frågeställning

Syfte med denna undersökning är att med Magnus Christianssons förklarande begreppsmodell, kartlägga strategierna samt jämföra Sveriges och Finlands strategi och förklara skillnader och likheter. Tyngdpunkten på undersökningen kommer att vara att förstå vad skillnaderna i strategierna kan ha för påverkan på det militära samarbetet vid bekämpning av terrorism, där det ytterst handlar om att stödja varandra över nationsgränserna. Eftersom arbetet mot terrorism inte isolerat kan lösas med militär makt kommer alla delarna som finns upptagna i strategierna att undersökas. Den övergripande frågan för uppsatsen är:

På vilket sätt kan den Svenska och Finska strategin mot terrorism vara ett hinder eller en möjlighet vid stöd till varandra över nationsgränserna?

¹¹ Englbrekt, Kjell. Ångström, Jan. *Svensk säkerhetspolitik i Europa och världen*. Mölnlycke: Norstedts Juridik AB, 2010, 246.

1.2.1. Delfrågor

Uppsatsen kommer att som ett led mot den övergripande frågan svara på tre delfrågor;

- *På vilket sätt kan skillnader/likheter som finns mellan Svensk och Finsk strategi hindra eller möjliggöra militärt stöd över gränserna?*
- *Eftersom strategierna är framtagna vid olika tidsperioder kan skillnader och likheter förklaras med den hotbilda-bedömning som strategierna är framtagna mot?*
- *Finns det delar i Sveriges och Finlands strategier som motsäger den Europeiska strategin?*

1.3. Tidigare forskning

Det finns idag, en bred och mångfasetterad forskning inom ämnet terrorism. Men det relevanta för den här undersökningen är den forskning som inriktar sig till länders strategier mot det specifika hotet terrorism, samt ytterst användandet av militär makt. En förklaring till problemet att hitta tidigare forskning kan vara att det är ett förhållandevis nytt fenomen med strategier mot terrorism, där EU:s tillkom 2005 och Sveriges första 2012¹², även Försvarens hittills begränsade uppgifter vid bekämpningen kan vara bidragande.

Forskning om ämnet terrorism sker bland annat på Förvarshögskolan vid CATS¹³, där omfattande terrorismstudier under ledning av dr. Magnus Ranstorp genomförs och har genomförts. Med tanke på det begränsade utrymme den här undersökningen har och det djup som finns inom den forskningen väljer jag att ta upp den studie som är mest relevant för den här undersökningen kopplat till hotet mot terrorism och betydelsen av en strategi. 2011 fick Förvarshögskolan i uppdrag av regeringen att genomföra en studie om problematiken med att unga män åker till konfliktzoner för att strida. Studien var unik och omfattande samt byggde bland annat på 111 intervjuer med de som praktiskt arbetar med problemet inom Sverige och fyra andra länder (Tyskland, Danmark, Storbritannien, Nederländerna). En av rekommendationerna på åtgärder som studien lämnade är att Sverige bör överväga att förändra sin terroristlagstiftning för att kriminalisera deltagande i terrorismträning utomlands.¹⁴ Med den nya strategin i Sverige säger inrikesminister Anders Ygeman (S) ”strategin ska vara utgångspunkten för Sveriges långsiktiga arbete mot terrorism. Den ska strukturera arbetet, förtydliga roller och peka ut de behov som finns av ny lagstiftning och

¹² Regeringens skrivelse 2011/12:73. *Ansvar och engagemang – en nationell strategi mot terrorism*. Stockholm: Justitiedepartementet, 2012.

¹³ *Centrum för Asymmetriska hot- och Terrorismstudier vid Förvarshögskolan i Stockholm*.

¹⁴ Ranstorp, Magnus. Hyllengren, Peder. *Förebyggande av våldsbejakande extremism i tredjeland*. Stockholm: Förvarshögskolan, 2013.

nya verktyg”¹⁵. Den svenska strategin tar höjd för att kunna kriminalisera dessa terroristresor och möter därmed en av de rekommendationerna som studien gav.

Undersökningar om bekämpning av terrorism berör även ämnet säkerhetspolitik och då ytterst den som avhandlar strategier. Om det ämnet finns en avhandling som Gamze Firat skrev 2010 som är en jämförelse av olika länders betydelser vid upprättandet av strategier mot terrorism inom EU.¹⁶ Avhandlingen har som syfte att besvara frågan om det finns en gemensam strategi mot terrorism inom EU. Avhandlingen undersöker de stora staterna, Storbritannien och Frankrike. Rubriken på avhandlingen är; ”*A Common Counter-Terrorism Strategy in the European Union? How Member States Ideas, Norms and Identities Matter*”¹⁷. Avhandlingen genomförs som en jämförande diskursanalys av dessa två länder och svarar på frågan om det finns förutsättningar för en gemensam strategi för terrorismbekämpning inom EU. En av slutsatserna i avhandlingen är; ”*In brief, it can be argued that the EU can succeed in establishing an independent European counterterrorism strategy when it achieves to construct common ideas, norms and identity among its Member States*”¹⁸. Det kanske inte är möjligt med en gemensam strategi, men det kan vara av intresse att veta om och i så fall hur mycket de nationella skiljer sig mellan varandra.¹⁹

Inom forskningsvärlden finns det idag en stor enighet om behovet av en gemensam strategi mot terrorism, där EU menar att hoten inte känner några gränser och måste bemötas på nationell och internationell nivå.²⁰ Ranstorp sa vid ett föredrag för Oslo Militære Samfund 2011, som hade titeln ”*aldrig mer 22 juli*”²¹, att det krävs bättre samverkan över de nordiska gränserna så att vi ytterligare kan förbättra och stärka beredskapen mot terrorn. Han poängterade också behovet av att tänka utanför nationella gränser och förstärka den redan befintliga beredskapen och upparbetade rutiner.²² Även Hans Brun, terrorforskare vid King's college i London, menar i en debattartikel i DN att det saknas övergripande internationell samordning för att bemöta och besegra hotet som jihadismen utgör. Han menar att det är av

¹⁵ Regeringskansliet. *Pressmeddeland*, 2015-08-28.

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/08/sveriges-nya-strategi-mot-terrorism/> (hämtad 2016-04-20)

¹⁶ Firat, Gamze. *A Common Counter-Terrorism Strategy in the European Union*. Diss., Lund University, 2010.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Ibid, 40.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Europeiska rådet, *EU:s kamp mot terrorism*,

<http://www.consilium.europa.eu/sv/policies/fight-against-terrorism/> (hämtad 2016-05-02).

²¹ Ranstorp, Magnus. *Föredrag för Oslo Militære Samfund 2012-12-29*,

<http://www.svenskatal.se/20111003-magnus-ranstorp-aldri-mer-22-juli/> (hämtad 2016-05-02).

²² Ibid.

avgörande betydelse att politiska ledare enas och samlas kring en gemensam strategi för att bemöta och besegra hoten som jihadismen utgör.²³

Trots att forskningsläget om terrorism är omfattande finns en risk för att forskningen blir allt för ensidig och inte så heltäckande som den bör vara. Kopplingen mellan terrorism samt militärmakt är det område den här undersökningen kommer att komplettera tidigare forskning med och därigenom bredda nuvarande forskning.

1.4. Avgränsningar

Undersökningen kommer huvudsakligen att avhandla respektive lands strategier och har inte som syfte att undersöka de lagtexter och regelverk som faller ut från strategin. Undantaget är den lagtext som handlar om nu gällande terrorlag. Syftet med avgränsningen är att, med tanke på det begränsade utrymme en sådan här undersökning har, inte bredda den med det omfattande juridiska material som finns i ämnet.

Eftersom strategierna är i en ständig utveckling är det viktigt att avgränsa sig i tid, den här undersökningen kommer därför endast att upprätthålla sig till tidsperioden 2005-2015 som täcker alla i undersökningen ingående strategier. Undersökningen kommer endast att avhandla de gällande strategierna, den svenska från 2015 och den finska från 2014. Även om både Finland och Sverige under denna tid haft tidigare strategi kommer dessa inte att medtas i undersökningen. Syftet med den här avgränsningen är att inte undersöka de nationella strategiernas utveckling utan jämföra gällande strategier mot varandra.

Undersökningen kommer endast använda studier och utredningar som är bindande för respektive land. Med det menas att det finns långt gångna samarbeten på myndighetsnivåer både inom Polis men även inom Försvarsmakten som inte medtas i undersökningen. Syftet att inte ta med dessa är för att undvika att den jämförande analysen sker på myndighetsnivå istället för på den högsta politiska nivån där strategierna tas fram. Därför kommer endast öppna och presenterade vid Riksdag, Regeringars och Försvarsmaktens offentliga källor att användas.

När det gäller hotbilda-bedömningen så kommer den endast ta stöd i den som finns publicerade i respektive strategi och begränsa bort de eventuellt underliggande bedömningarna som kan ha legat som grund vid framtagningen av hotbilda-bedömningen.

²³ Brun, Hans. *DN Debatt "Det jihadistiska hotet måste mötas gemensamt"*. 2015-11-15. <http://www.dn.se/debatt/det-jihadistiska-hotet-maste-motas-gemensamt/> (hämtad 2016-05-02).

1.5. Centrala begrepp

I detta kapitel kommer jag att definiera två för undersökningen centrala begrepp, det är ingen ambition att skapa en generell definition utan endast hur begreppen kommer att användas i undersökningen.

1.5.1. Terrorism

Varken forskarsamhället eller FN har kunnat enas kring en definition av terrorism. Det gör att varje nation använder sin egen definition utifrån sina nationella intressen.²⁴ Att varje land själva definierar begreppet är ett problem när strategier ska enas medlemsländerna mellan varandra och inom unionen. I Finlands strategi skrivs inledningsvis om problemet att det inte finns någon enhetlig internationellt överenskommen definition av terrorism, men oftast är terrorism förknippat med våld eller hot om våld, där syftet med våldet är att uppnå vissa mål och/eller för att orsaka oroligheter och rädsla. Terrorism tenderar att definieras som verksamhet som strider mot den nationella terrorlagstiftningen eller den internationella rätten.²⁵

Inom EU finns det idag en gemensam överenskommelse hur terrorbrott ska definieras, som till del kan ses som en ansats till att definiera vad terrorism är. Definitionen enligt den är att, terroristbrott är handlingar som allvarligt kan skada en stat eller mellanstatlig organisation om de syftar till någon av nedanstående tre delar;

”1. Injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp, 2. Tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd, 3. Destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer.”²⁶

I den här undersökningen kommer definitionen på terrorism att vara, om man utför ett terrorbrott enligt den gemensamma EU överenskommelsen. Definitionen kan vara för smal men för den här undersökningen kommer den att vara tillräcklig.

²⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. *Säkerhetspolitik.se*.

<http://www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/> (hämtad 2016-04-19).

²⁵ Finlands inrikesministerie. *Inrikesministeriets webbplats*.

http://www.intermin.fi/sv/sakerhet/brottsbekampning/bekampning_av_terrorism (hämtad 2016-04-19).

²⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. *Säkerhetspolitik.se*.

1.5.2. Strategi

I boken *Modern Strategy* definierar Colin S. Gray strategi, ”*strategy is the bridge that relates military power to political purpose; it is neither military power per se nor political purpose. By strategy I mean the use that is made of force and the threat of force for the end of policy*”²⁷. Magnus Christiansson definierar strategi i sin bok *säkerhetspolitisk teori*; ”*Strategi handlar om hur militära medel skall användas för att nå politiska mål [...] syftande till konsten att på högsta beslutande nivå leda ett krig. Traditionellt har krig därför varit en näst intill oupplöslig del av strategi begreppet*”²⁸.

I denna uppsats kommer definitionen att ta sin utgångspunkt i hur högsta nivån leder genom sina uttalade strategier, att det inte nödvändigtvis handlar om att leda militära medel utan i det här fallet leda verkansmedel.

1.6. Disposition

Första kapitlet i den här undersökningen presenterar problemformuleringen med dess inneboende delfrågor. I kapitlet presenteras även avgränsningar som är gjorda och de centrala begreppen för undersökningen finns definierade. En kortare del presenterar den tidigare, eller nuvarande, forskning inom för undersökningen relevanta ämnen.

Andra kapitlet presenterar teoriansknytningen som undersökningen kommer att använda sig av. I det här kapitlet operationaliseras indikatorerna fram samt deras kopplingar till modellen förklaras.

I det tredje kapitlet kommer metoden att presenteras samt varför den är vald, med dess för- respektive nackdelar, här presenteras även det empiriska materialet med dess nödvändiga källkritik.

I det fjärde kapitlet kommer det empiriska underlaget att analyseras, resultatet redovisas och frågorna att besvaras. Inledningen på detta kapitel kommer kortfattat och sammanställt att presentera strategierna och deras målsättningar.

I sista kapitlet av undersökningen kommer en slutdiskussion genomföras och den använda metoden slutdiskuteras. Kapitlet innefattar även förslag på fortsatt forskning.

²⁷ Gray, Colin S. *Modern strategy*. Oxford: Oxford University Press, 1999, 17.

²⁸ Christiansson, Magnus. *Säkerhetspolitisk teori*. Stockholm: Militärhögskolan Karlberg, 2004, 10.

2. Teori

Det här kapitlet kommer att presentera vilken modell som undersökningen utgår ifrån för operationaliseringen och analys. Kapitlet kommer att börja med att presentera den valda modellen för att sedan förklara skillnaderna mot en tidigare och liknande modell. Kapitlet kommer att avslutas med att presentera och förklara modellens indikatorer.

2.1. Teoretisk anknytning

I den här undersökningen kommer som teoretisk grund användas en modell som är kopplad till säkerhetspolitik. Eftersom strategin mot terrorism är en av många strategier kan svagheten vid användandet av en sådan bred modell för operationalisering vara att den kommer att förminska för mycket vilket gör att den blir otydlig i sin utformning. Modellen kommer att stödja operationaliseringen där indikatorerna tas fram och förklaras men även jämförandeanalysen kommer att ske utifrån modellen.

Under kommande kapitel presenteras modellen som är en figur avseende begreppsrelationer av Magnus Christiansson som är doktorand vid Försvarshögskolan och författare till boken ”*säkerhetspolitisk teori*”²⁹. En annan modell av Nils Andréén, som var statsvetare och professor, presenteras i hans bok ”*säkerhetspolitik*”³⁰. Andrééns modell som är en snarlik modell kommer kort att presenteras i slutet av kapitlet.

Utifrån teorier kan modeller utvecklas. Modeller är förenklingar av teorier³¹

2.2. Teoretisk grund

Christiansson har en definition på säkerhet som är ett tillstånd som inte innebär fara och som även är det slutliga *målet* i modellen.³² Detta innebär att säkerhet inte bara uppnås genom att eliminera hoten, utan även genom att skyddet uppfattas som tillräckligt. Därför blir det oftast ett vägval där politiken måste bestämma om satsningen ska ske på dessa åtgärder. Metoden och metoderna är det som används för att uppnå målen det vill säga säkerhet. När det gäller *medlen* kan de vara antingen utåtriktade och då avsedd att rikta sig mot omvärlden, men även inåtriktade och hanteras inom staten. Dessa är inte diametrala motsatser eftersom en verksamhet som sker inrikespolitiskt kan ha som syfte att vara utrikespolitisk. Christiansson menar att det endast är ett analytiskt sätt att se på uppdelningen. Även *metoderna* som tar sig

²⁹ Christiansson. *Säkerhetspolitisk teori*.

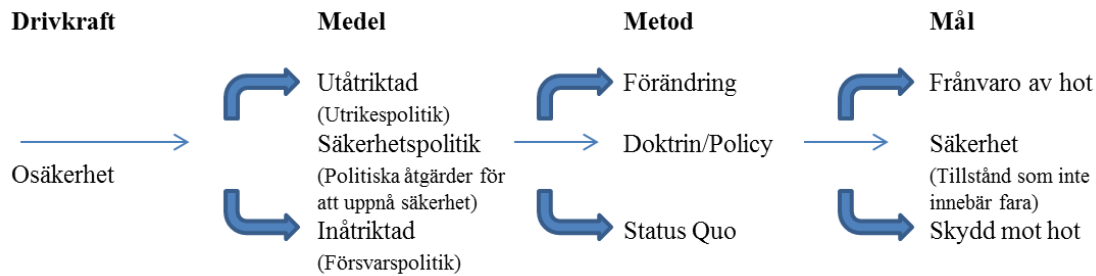
³⁰ Andréén, Nils. *Säkerhetspolitik*. upplaga 2:1. Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2002.

³¹ Denk, Thomas. *Komparativ metod – förståelse genom jämförelse*. Lund: Studentlitteratur, 2002, 14.

³² Christiansson. *Säkerhetspolitisk teori*, 42.

uttryck i policy och doktriner delar han upp i två varianter. *Förändringpolitiken* vill kasta om den rådande ordningen för att få sitt säkerhetsbehov tillfredsställt, medan *status quo-politiken* är fokuserad till att bevara nuvarande läge eftersom en upplevelse av säkerhet finns.³³

Magnus Christianssons modell över begreppsrelationer³⁴

Nils Andrén som var statsvetare och professor, har en modell som i sak inte skiljer sig från Christianssons. Det som skiljer modellerna åt är att Andrén inte har en uttalad metod i form av doktriner och policy utan att det inryms i hur man använder sig av medlen. Även målen har han delat upp i utåtriktad och inåtriktad säkerhetspolitik, inte som Christianssons i frånvaro av hot och skydd mot hot. Det innebär att han inte på samma tydliga sätt presenterar vad målsättningen med säkerhetspolitiken är utan han presenterar exempel på målsättningar till exempel en nations förmåga till självförsvar.³⁵

I det stora så är Christianssons modell en förenkling av den grundmodell som Andrén har men han använder målsättningen med säkerhet på ett tydligare sätt. Den förenklingen och uppdelningen i de tre delar medel, metod och mål, gör den bättre anpassad i den här undersökningen.

2.3. Operationalisering

För att kunna analysera strategierna behöver indikatorerna definieras och förklaras så att uppdelningen blir tydlig. Nedan kommer de fyra begreppen, som är detsamma som EU:s strategis fyra pelare, att definieras och tydliggöras hur de kommer att användas samt deras koppling till Christianssons modell.

Förebygga är den indikator som tar sin utgångspunkt i hur säkerhetspolitiken skall användas som styrmedel i form av de inåtriktade och utåtriktade åtgärder och som ska genomföras

³³ Christiansson. *Säkerhetspolitisk teori*, 41-46.

³⁴ Ibid, 46.

³⁵ Andrén. *Säkerhetspolitik*, 207.

enligt strategierna. Ordvalet i sig kan vara förvirrande eftersom det är lätt går att misstolka det för att betyda förhindra. Som indikator kommer den vara fokuserad på proaktiva åtgärder som i modellen representeras av *medlen* för att uppnå säkerheten. Indikatorn kommer i all väsentlighet redovisa de politiska åtgärder som styr strategin det vill säga utåtriktade eller inåtriktad säkerhetspolitik.

Skydda kommer som indikator att vara den som fokuserar på de åtgärder som vidtas för att uppnå det som slarvigt kan uttryckas som, upplevt *skydd mot hotet*. I det här fallet handlar det om vilka åtgärder som genomförs för att vara beredd och vad som visas upp i form av förberedelser till exempel förberedda möjligheter att stödja varandra.

Förfölja handlar om vad som görs för skapa en *frånvaro av hoten* från terrorism, i det här fallet kan det handla om att stoppa hemresande terrorister eller hindra finansieringen. Den här indikatorn är den som fokuseras mot säkerhet och specifikt mot frånvaro av hot. Skillnaden mellan den här indikatorn och förebygga är att förfölja är fokuserad på genomförandet av åtgärder som hindrar eller stör terroristverksamhet.

Agera är den indikatorn som kommer att befinna sig i både *medel, metod och mål* eftersom den kommer att vara fokuserad på åtgärder som ska ske eller kan ske när ett attentat är ett faktum.

2.4.Sammanfattning teorikapitlet

Under teorikapitlet har Cristianssons modell över begreppsrelationer hjälp till och placera in indikatorerna i dess rätta kontext. Den har även hjälp till med att säkerställa att indikatorerna finns med i hela spektra vilket säkerställer att undersökningen tar ett helhetsgrepp över strategierna. Modellen kommer att användas under analysen, där den återkopplas för att få en helhet från osäkerhet till säkerhet.

När det gäller indikatorerna kommer de hjälper mig att sortera och göra tre olika strategier jämförbara och analyserbara mot varandra.

3. Metod och material

I det här kapitlet kommer metodvalet och dess styrkor och svagheter att presenteras. En diskussion om metodens reliabilitet samt validitet kommer att ske i det sista kapitlet där metoden kopplas ihop med undersökningens genomförande och dess validitet.

3.1. Metodval

Undersökningen kommer att ha en kvalitativ ansats och använda sig av en komparativ metod för att analysera och jämföra Sveriges och Finlands strategier.

Den kvalitativa ansatsen är vald för att genom en kvalitativ textanalys av strategierna få med helheten i texterna. I det här fallet kommer undersökningen att börja med att genom den kvalitativa textanalysen ordna innehållet i strategierna i de framtagna indikatorerna.³⁶

Det som kännetecknar komparativa studier är att det finns skillnader och likheter mellan olika företeelser, i det här fallet strategier, som är viktiga att studera för att kunna förstå och eller förklara politiken. En uppdelning av komparativa studier går att göra genom hur många länder som undersöks. Till exempel komparativa fallstudier vid undersökning av ett land, men även fokuserade studier då undersökningen normalt sker av tre till fem länder. Slutligen finns det statistiska studier som använder sig av ett större antal länder.³⁷

En komparativ metod är inte helt enkel, eftersom det inte går att jämföra samhällen och samhällsföreteelser (i det här fallet får strategierna vara ett resultat av en samhällsföreteelse) utan vidare. En osäkerhet vid komparation, i det här fallet av strategier, är om de är framtagna med samma syfte och samma målsättning. Därför finns det ett behov att klarlägga och förstå den hotbilda-bedömning som strategin är framtagen mot. Bara för att det är två strategier behöver det inte betyda att det är samma sak. Det optimala vore att jämföra två identiskt lika länder med två olika strategier, men i det här fallet är det en utopi och ingen strävan.³⁸

En svaghet med komparativa metoder är att skribenten har en större förförståelse för det ena landet vilket riskerar att objektiviteten kan nedgå. Det vitala delar som måste beaktas är även att en ”sortförvandling” måste ske, i det här fallet kommer det att ske genom operationalisering till begrepp, samt begreppen måste utgå ifrån att de går att jämföras. En

³⁶ Esaiasson, Peter. Gilljam, Mikael. Oscarsson, Henrik. Wängnerud, Lena. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. upplaga 4:1. Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2012, 210-211.

³⁷ Denk. *Komparativ metod – förståelse genom jämförelse*, 33-34.

³⁸ Ejvegård, Rolf. *Vetenskaplig metod*. upplaga 4:1. Lund: Studentlitteratur, 2009, 44.

komparation måste även innehålla både likheter och olikheter som i den här undersökningen kommer att redovisas vid den jämförande analysen.³⁹

Den här undersökningen kommer att använda sig av en fokuserad studie och inom den delen finns det i sin tur två olika former av studier, *most similar systems design (MSSD)* och *most different system design (MDSD)*. Vid MSSD används fem eller färre länder, som är så lika som möjligt, i jämförelsen för att kunna förklara skillnader. Används MDSD jämförs länder med stora skillnader för att kunna hitta likheter. Att säga exakt vilken design som är aktuell i den här undersökningen är svårt eftersom den inte har som ambition att undersöka bakgrunderna till skillnaderna och likheterna utan endast förklara skillnaderna och likheterna. Detta innebär att vid valet av Finland och Sverige, som är att betrakta som lika i flera aspekter, kommer undersökningen att utgå ifrån en MSSD där likheter är det som kan förväntas. Undersökningen kommer att använda denna metod genom att likställa ländernas utgångsvärden vid framtagningen av strategin för att därigenom tydligare se skillnaderna. Eftersom undersökningen även kommer att omfatta likheter som är gynnsamma vid ett samarbete kommer även dessa delar att tas med. Undersökningen kommer efter varje sortering i indikatorer att genomföra en analysdiskussion om likheter och skillnader mellan Sverige och Finland.⁴⁰

Detta leder till att metoden kommer att användas genom att först använda den kvalitativa textanalysen för att sortera respektive strategi under respektive indikator. Efter varje indikator kommer en jämförandeanalys att ske där den svenska och finska jämförs med stöd av teorimodellen (medel, metod och mål). I det sista kapitlet i undersökningen kommer metodens validitet och reliabilitet att diskuteras.

3.2. Empiriska materialet

Problemformuleringen ger en tydlig inriktning till vilket empiriskt material som kommer att användas, det vill säga de strategiska dokument som nu är gällande. EU:s strategi som fastställdes i slutet på 2005 kommer att utgöra primärkällan samt även vara den strategi som utgör likare för de svenska och finska strategierna. När det gäller Sverige kommer den nu gällande strategin som fastställdes i slutet på 2015 att användas. För att ytterligare fördjupa samt söka förklaring i strategin kommer de skrivelser, propositioner och lagar som direkt kan kopplas till terrorism att användas. När det gäller Finland så kommer empirin att utgöras av de

³⁹ Ejvegård. *Vetenskaplig metod*, 44.

⁴⁰ Denk. *Komparativ metod – förståelse genom jämförelse*, 62-66.

principbeslut som fattades i början av 2014, även här kommer de lagar och övriga av Riksdagen publicerade dokument som påverkar gällande strategi att användas. Syftet med att använda sig av dessa som underlag är för att undersökningen är fokuserad på att analysera de nu gällande strategier mot varandra. Utifrån det så är det naturligt att de är de nuvarande strategierna som utgör primärkällor. Användandet av den högsta nationella ledningens publicerade dokument gör att jämförelsen sker på samma nivå för båda nationerna utan inblandning av övriga delar. Varför jag väljer att komplettera strategierna med lagar samt skrivelser och propositioner är för att där det är möjligt förtydliga strategierna. När det gäller det svensk finska militära samarbetet kommer undersökningen att använda sig av det undertecknade samarbetsavtal som finns på högsta politiska nivå.

3.2.1. Källkritik till empiriska materialet

Undersökningen kommer till huvudsak att stödja sig på strategierna som primärkällor och därför är det dessa som utsätts för källkritik. Strategierna är hämtade från de offentliga internetsidor som riksdag och kommissionen representerar därför bedöms de som äkta. Eftersom EU:s strategi är från 2005 kan det ur ett närhetsperspektiv finns händelser men även förändringar i definition av terrorism som inte finns med. Även den svenska och finländska skiljer sig ur ett närhetsperspektiv trots att det bara skiljer lite mer än ett år mellan dem. Undersökningen kommer att genomföra en analys av hotbilda-bedömningen vid framtagandet och därigenom till del omhändertar det närhetsproblemet. Ur ett oberoendeperspektiv är strategierna förstahandskällor och inte beroende av andra källor. Eftersom strategier är offentliga handlingar och upprättade av regeringar eller i unionens fall flera medlemsländer kommer det att finnas tendenser i olika grad hur respektive nation uppfattar hoten men även hur man vill uppfattas av andra nationer. Eftersom flera medlemsländer ska enas i unionens strategi kommer den att vara en kompromiss och därför kan den tendera till att utelämna delar som det inte går att enas om.⁴¹

⁴¹ Thuren, Torsten. *Källkritik*. Stockholm: Lider AB, 2013.

4. Empiri och analys

Det här kapitlet kommer att börja med att kortfattat och sammanställt presentera de tre undersökta strategierna. Sedan kommer den svenska och finska strategins hotbilda-bedomning som gällde vid framtagningen att analyseras och jämföras. Efter det kommer strategierna att sorteras under de fyra indikatorerna där varje indikator kommer att avslutas med en jämförande analys mellan den svenska och finska strategin. Kapitlet kommer att avslutas med ett kapitel med resultat och slutsatser där forskningsfrågorna besvaras.

4.1. Övergripande sammanställning och förklaring av strategierna

4.1.1. EU:s strategi

EU:s strategi bygger på fyra pelare som även är de begrepp som används som indikatorer. Utöver dessa fyra pelare finns även ett strategiskt åtagande: ”Föra den globala kampen mot terrorismen, med respekt för de mänskliga rättigheterna, och göra Europa säkrare, så att dess medborgare kan leva i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa”⁴². Varje pelare är uppdelad i punktlistor som i slutet sammanfattas till huvudprioriteringar. Nedan redovisas en sammanställning av dessa.

Huvudprioriteringarna för *förebygga* är att ta fram gemensamma modeller som är fokuserade på de särskilda problemen med utnyttjande av internet. Andra delar som ska genomföras är även åtgärder som motarbetar den propaganda och rekrytering som sker, genom att skapa lagstiftning som gör det brottsligt. Den medie- och kommunikationsstrategi som finns ska utvecklas för att bättre kunna förklara den politik som EU driver men den ska även stödja en god samhällsstyrning. Strategin uttalar en ambition att ta fram icke- känsloladdade begrepp för att kunna diskutera frågor både inom och utanför unionen. En strävan inom unionen är att fortsätta med den påbörjade forskningen och även att utöka utbytet av erfarenheter⁴³.

När det handlar om huvudprioriteringar i pelare *skydda* ska man höja EU-passens säkerhet och vid EU:s yttre gränser utveckla effektivare riskanalyser. Säkerheten vid hamnar och flygplatser ska genom gemensamma normer likställas och till del förbättras. Skyddet av viktig infrastruktur ska genom ett beslutat europeiskt program säkerställas genom att införa olika informationssystem till exempel Schengens informationssystem (SIS II) men även system för

⁴² Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 2.

⁴³ *Ibid*, 7-9.

viseringar (VIS). Strävan ska vara att på ett bättre sätt ta stöd och använda den forskningsverksamhet som sker på EU- och gemenskapsnivå.⁴⁴

I pelare *förfölja* kommer EU:s huvudprioritering att vara att förstärka de nationella resurserna och använda sig av Europol och Eurojust för att skapa ett bättre polis- och rättssamarbete. EU ska se till att befintlig lagstiftning genomförs men även fortsätta ta stöd av hotbilda-bedömningar vid utformningen av policy för bekämpningen av terrorism. EU ska försvåra finansieringen av terroristverksamhet men även möjligheterna för terrorister att få tillgång till vapen och explosiva ämnen för att tillverka hemmagjorda sprängladdningar.⁴⁵

Huvudprioriteringarna för EU i pelare *agera* är att samordna krishantering som sker i medlemsländerna men även understödja det operativa genomförandet. EU ska göra en översyn avseende lagstiftningen för gemensamt stöd för räddningstjänster över nationsgränser. Den samordning som sker mellan internationella organisationer när det gäller motåtgärder mot terroristattacker ska förbättras. När det gäller bistånd som de drabbade offren och deras familjer får ska metoderna och organisationen utvecklas.⁴⁶

4.1.2. Sveriges strategi

Den svenska strategin har en uttalad och logisk målsättning som är att all terrorismbekämpning genomförs för att undvika att attentat⁴⁷. Strategin är uppdelad i tre områden, *förebygga*, *förhindra*, *försvåra*. Strategin har förutom de tre områdena ett kapitel som avhandlar hur Sverige skall hantera konsekvenserna som finns efter ett attentat (delar av det kapitlet kommer att hanteras under indikatorn *Agera*). Regeringens avsikt med det inriktande dokumentet, som strategin skall vara, är att redogöra för målsättningar inom områdena samt hur arbetet bör inriktas för att målen skall nås. Inom varje område finns det en målsättning som är sammanställd och redovisas nedan.

För Sveriges del innebär området *förebygga* att man ska sträva efter att motverka och minska avsikten att begå eller stödja terroristattentat. Det ska man göra genom att utveckla och i vissa fall ta fram metoder som ska förebygga radikaliserings och den våldsbejakande extremismen och det ska göras på alla nivåer från nationell till lokalnivå. Dessa åtgärder ska prioriteras av

⁴⁴ Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 10-11.

⁴⁵ *Ibid*, 12-15.

⁴⁶ *Ibid*, 15-16.

⁴⁷ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 8.

alla aktörer som även ska ha ett helhetsperspektiv så att åtgärder inom alla tre områden vidtas för att motverka att fler radikaliserar.⁴⁸

När det handlar om området att *förhindra* ska åtgärder vidtas för att motverka och minska förmågan och möjligheterna att begå terroristattentat, där de brottsbekämpande myndigheterna ska ha rätta verktygen för att kunna förhindra att terroristattentat sker. Arbetet med att upptäcka men även bekämpa finansieringen av terrorism ska effektiviseras och integreras med den övriga terrorismbekämpningen. Lagrummet för att kriminalisera terroristbrottsligheten ska vara ändamålsenlig och följa de gällande internationella åtaganden som Sverige åtagit sig.⁴⁹

I området *försvåra* ska man skapa, men även upprätthålla skyddet för individer och minska sårbarheten i samhället för ett terroristattentat. Människor ska kunna känna sig trygga, säkra och fria genom att skyddet även ska vara starkt när det gäller infrastrukturen. Skyddsåtgärderna som vidtas ska var väl avvägda men även bevara tillgängligheten och friheten på en rimlig nivå.⁵⁰

Oavsett hur mycket man gör i de tre områdena måste det finnas en förmåga att kunna *hantera konsekvenserna av ett terroristattentat* genom att snabbt och effektivt ingripa men även avbryta pågående terroristattentat. En målsättning vid hanteringen av ett terroristattentat är att begränsa de samhällskonsekvenser som det innebär.⁵¹

För att göra strategin analyserbar och möjlig att jämföra mot EU:s fyra pelare som indikatorer kommer innehållet i de svenska tre områdena samt tillägget, *hantera konflikter*, att placeras under rätt indikator.

4.1.3. Finlands strategi

Finlands strategi är uppbyggd på fyra riktlinjer som alla vilar på de mänskliga rättigheterna och de grundläggande fri- och rättigheterna men även rättsstatsprincipen.⁵² Strategins riktlinjer tar sin utgångspunkt i det nationella och internationella samarbetet. De fyra riktlinjerna är, *Förebyggande av terrorism, Avslöjande av terrorism, Förhindrande av terrorism, Beredskap och konsekvenshantering*, där tyngpunkten ligger på att förebygga.

⁴⁸ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 9.

⁴⁹ Ibid, 15.

⁵⁰ Ibid, 21.

⁵¹ Ibid, 28.

⁵² Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 22.

Utifrån dessa fyra riktlinjer så finns i strategin tjugotvå åtgärds punkter med ansvariga som inte är kopplade till någon specifikt riktlinje.⁵³

Finlands strategi för bekämpning av terrorism syftar till att *förhindra* terroristverksamhet som bedrivs i landet och den som riktas mot Finland från utlandet, men den ska även skapa en beredskap för hot som sker mot finländare när de är utomlands. Bekämpningen ska fokusera på att *förebygga* genom samarbete och genom att ge myndigheter en större bredd i mandat och riktlinjer, för att när så krävs ingripa mot riskindivider som befinner sig i landet eller gör försök att ta sig in. När det gäller den internationella bekämpningen av terrorism ska Finland uppfattas som en pålitlig partner som lägger vikt vid och följer rättsstatsprincipen, de grundläggande fri- och rättigheterna samt de mänskliga rättigheterna.⁵⁴

4.2.Sveriges och Finlands hotbilsbedömning i strategierna

4.2.1.Svenska strategins hotbilsbedömning

Att den svenska strategin är den senaste av de tre i undersökningen gör att hotbilsbedömningen också är den mest aktuella, utifrån ett tidsperspektiv.

Strategin har ett kapitel som definierar hotbilden mot Sverige och de svenska intressena. Det främsta terroristhotet mot Sverige kommer ursprungligen från aktörer som på något sätt är inspirerade av al-Qaida men även av organisationer som kan anses ha en likartad ideologi. Strategin uttalar även en hotbild från individer som återvänder från konfliktområden, där de deltagit i terroristträning eller våldshandlingar och inhämtat kunskap som gör att de har förmågan att utföra attentat eller andra ideologiskt drivna brott.⁵⁵ Även propaganda som publiceras på internet kan bidra till risken att radikaliserar personer och som sedan drivs till att begå våldshandlingar både inom Sverige men även utomlands. Den svenska militärens deltagande i konfliktområden har ökat risken avseende på hur Sverige ses som ett presumtvt mål för våldsbejakande islamistiska aktörer. Det är utifrån denna hotbilsbedömning som gällande strategi tagit fram.⁵⁶

⁵³ Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 22.

⁵⁴ Ibid, 12.

⁵⁵ Sverige beviljade 6-15 gånger fler asyl per år jämfört med Finland mellan åren 2008-2013. <http://www.europaportalen.se/2014/06/sverige-gav-flest-flyktingar-asyl> (Hämtad 2016-06-02)

⁵⁶ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 4.

4.2.2. Finska strategins hotbilda-bedömning

Hotet mot Finland när det handlar om organiserad terrorism är fortfarande lågt. Det största hotet är från radikal islamistisk terrorism och då i synnerhet enskilda radikaliserade personer eller små grupperingar. Bedömningen av hoten har blivit svårare där antalet riskindivider succesivt har ökat och det går inte att utesluta att det kommer att begås terrordåd i Finland av individer med olika ideologiska bevekelsegrunder. Finländare som befinner sig utomlands kan även indirekt bli offer för terrorattentat.⁵⁷

4.2.3. Jämförandeanalys av hotbildsskillnader mellan Sverige - Finland

Den Svenska hotbilden är framtagen ett år efter Finlands vilket kan till del återspeglas i bedömningarna. Finlands hotbilda-bedömning är framtagen innan den stora migrationskrisen i Europa under vilket även Finland har haft ett ökande antal asylärenden⁵⁸ även om det är avsevärt mindre än Sverige⁵⁹.

Skillnader mellan strategierna är att, trots att det inte går att direkt koppla samman flyktingkrisen med terrorism, den svenska hotbedömningen är skarpare vad avser återvändande terrorister än vad den finska är. Det innebär att ur Christianssons modell så är *medlen* mera fokuserade på den nationella nivån för Sverige medan Finland lägger mera kraft på den internationella. Den svenska strategin gör även gällande att det militära deltagandet som man genomför i konfliktområden ökar den inhemska risken i Sverige, medan Finlands inte gör den bedömningen lika skarpt. Finland gör istället bedömningen att *”finländare som reser eller bor utomlands, deltar i internationella krishanteringsinsatser eller annan internationell verksamhet kan bli utsatt för terrorism”*⁶⁰. Efter Finlands framtagna strategi har terrordåden mot Charlie Hebdo⁶¹, i Paris⁶² samt i Bryssel⁶³ genomförts bara för att nämna de största inom Europa. Finlands skyddspolis gör bedömning när det gäller terrorhot mot

⁵⁷ Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 22.

⁵⁸ 32476 asylansökningar i Finland under 2015, http://www.migri.fi/information_om_verket/statistik/statistik_over_asyl_och_flyktingar (hämtad 2016-06-02)

⁵⁹ 162877 asylansökningar i Sverige under 2015, <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>. (hämtad 2016-06-02)

⁶⁰ Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 6.

⁶¹ Attentatet mot Charlie Hebdo. *var ett terrorattentat mot tidskriften Charlie Hebdo i Paris den 7 januari 2015 med tolv döda och elva skadade.*

⁶² Terrordåden i Paris. *i november 2015 var ett samordnat terrorattentat med skottlossningar och explosioner på sex platser i centrala Paris och i förorten Saint-Denis den 13 och 14 november 2015. 130 personer dödades och över 350 skadades vid dådet. 89 av dödsoffren och över 300 de skadade befann sig i konsertlokalen Bataclan.*

⁶³ Terrordåden i Bryssel. *2016 var tre koordinerade explosioner på morgonen den 22 mars 2016 i Bryssel. De första två skedde vid flygplatsen Zaventem och en senare ombord på ett tunnelbanetåg vid stationen Maalbeek i Bryssels tunnelbana. Totalt dog 35 personer inklusive de tre självmordsbombarna och över 300 skadades.*

Finland, att den ligger kvar oförändrad sedan ändringen innan terrorattentaten i Paris, då Skyddspolisens meddelade att risken för enskilda attacker ökat också i Finland.⁶⁴ Det innebär att *målet* för Finland är att man fortsatt kan prioritera att bibehålla den frånvaro av hot som man uppfattar. Medan Sverige på ett tydligare sätt lägger kraft på att skydda sig från de hot som man uppfattar är riktade mot nationen. Trots skillnaderna i hotbilda-bedomningarna i strategierna finns det likheter i *metoderna* man genomför där båda nationerna strävar efter att bevara den säkerhet som finns inom nationens gränser även om Sverige upplever hotet som större.

4.3.Förebygga

4.3.1. EU:s strategi: Förebygga

Strategin definierar hur EU avser att förebygga genom att ”förebygga att människor vänder sig mot terrorism genom att angripa de faktorer eller grundorsaker som kan leda till radikaliserings och rekrytering, inom Europa och internationellt”⁶⁵. Efter definitionen så finns det sju punkter som har delats upp i konkreta åtgärderna som bör genomföras. Förebygga innebär ytterst att EU skall arbeta för en minskad radikaliserings och rekrytering till terroristverksamhet. Detta avses lösas genom att undvika och hindra att en ny generation av terrorister växer fram samt att motarbeta radikaliserings och rekryterings som sker till terroristgrupper. Genom att identifiera och där det är möjligt vidta åtgärder mot de metoder, propaganda och omständigheter som får folk att dras till terrorism.⁶⁶

Bekämpningen av radikaliserings och nyrekryterings riktar sig i första hand till åtgärder på nationell-, regional- och lokalnivå. EU:s stöd ska mera ses som en viktig ram och möjlighet för att samordna den nationella politiken och dela med sig av information och avgöra vad som ska gälla som god praxis. Globaliseringen kan i det här fallet vara ett problem inte minst genom möjligheterna att på ett enkelt sätt resa, föra över pengar och att kommunicera där internet givetvis är den stora kanalen. På grund av enkelheten att komma i kontakt med radikala idéer och grupperingar behöver dessa tidigt hittas genom till exempel närpolis och även genom att övervaka resor till konfliktzoner. Det finns ett behov att störa verksamheten och förebygga tillgången till att träna terrorister genom att bland annat upprätta starka rättsliga

⁶⁴ Svenska Yle. *Händelserna i Bryssel inget direkt hot mot Finland*.

<http://svenska.yle.fi/artikel/2016/03/22/skyddspolisens-handelserna-i-bryssel-inget-direkt-hot-mot-finland> (hämtat 2016-05-21)

⁶⁵ Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 3.

⁶⁶ *Ibid*, 7.

ramar. Även ett behov av att engagera det civila samhället och trossamfund för att förkasta de idéer som uppmanar till våld av terrorister och extremister är något som ska beaktas.⁶⁷

Det måste följas upp så att inte den europeiska politiken ökar klyftorna och men även utveckla icke-känsloladdade begrepp för att kunna kommunicera frågor inom ämnet terrorism.

Bidragande orsaker till att personer radikaliserar lättare och som måste motarbetas är, dålig eller auktoritär styrning, snabb men okontrollerbar modernisering, brister på politiska eller ekonomiska utsikter och inte minst bristen på utbildningsmöjligheter.⁶⁸

4.3.2. Sveriges strategi: Förebygga

Den svenska strategins rubrik för begreppet förebygga, innebär att avsikten att begå eller stödja terrorisattentat ska motverkas och minskas. Med det som bakgrund så ska arbetet fokuseras mot extremismens och terrorismens bakomliggande orsaker, förebygga men inte minst motverka drivkrafterna som finns och fånga upp individerna som finns i riskzonen. Prioriteringen ligger på de åtgärder som syftar till att minska basen för rekrytering till terrorism.⁶⁹

Sverige tillsatte i juni 2014 en samordnare mot våldsbejakande extremism som skall värna om demokratin, som förutom att motverka radikaliserings och rekryteringen ska förbättra samverkan mellan myndigheter. För att kraftfullt förstärka det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism beslutade regeringen under 2015 om tjugoen åtgärder för att göra samhället motståndskraftigare mot våldsbejakande extremism.⁷⁰ För att Sverige ska vara rustat för att möta den propaganda och antidemokratiska budskap som bland annat sprids på sociala medier och internet så anser regeringen att den bästa lösningen är kunskap.⁷¹

4.3.3. Finlands strategi: Förebygga

Tyngdpunkten i Finlands strategi är att förebygga orsakerna och även motiven till terrorism. Strategins riktlinjer pekar på att orsaker och motiv till terrorism, men även faktorer som bidrar till spridningen av terrorism, ska förebyggas genom att identifiera hoten och ingripa mot riskfaktorer i ett tidigt skede. Ett steg för Finland att förebygga terrorism är genom att aktivt delta i det internationella samfundets åtgärder mot terrorism, särskild fokus ska ske mot icke EU-länder och deras led mot en mer omfattande rättsstatsutveckling. Det befintliga

⁶⁷ Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 8.

⁶⁸ *Ibid*, 8-9.

⁶⁹ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 9-14.

⁷⁰ Regeringens skrivelse 2014/15:144. *Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism*. Stockholm: Kulturdepartementet, 2015.

⁷¹ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 9-14.

informationsutbytet mellan myndigheter skall uppmuntras och vid behov utökas i syfte att säkerställa de internationella förpliktelseerna vad avser information.⁷²

Även forskningen om terrorism och våldsamt radikaliserings ska ökas, syftande till att öka förmågan att kunna identifiera fenomenen. Inom forskningen ska befintliga internationella kontakter användas och samarbetet mellan internationella forskningsinstitutioner ökas. Finansiering ska allokteras för de aktuella forskningsbehoven och teman. Kontaktpersoner utomlands och deras sakkunskaper ska utnyttjas i ökad utsträckning och då i synnerhet de som arbetar i länder utanför EU.⁷³

Det informationsutbyte som sker med kontaktpersonerna ska leda till en bättre lägesbild över terrorism men även kunna kartlägga riskindivider och deras resrutten. Förebyggandet av våldsamt radikaliserings i integrationspolitiken ska ske genom att stödja invandrades sysselsättningsmöjligheter och förebygga marginaliseringen, här har idrotts- och ungdomsverksamheten en viktig roll att spela. Med tanke på den föränderliga omvärld som nu råder ska aktualiteten avseende myndigheternas befogenheter säkerställas. Lagstiftningens lämplighet och ändringsbehov ska bedömas på ett övergripande sätt med syfte att verkställa solidaritetsklausulen nationellt.⁷⁴

4.3.4. Jämförandeanalys av förebygga för Sverige och Finland

Både Sverige och Finland menar att den viktigaste delen av strategin är att förebygga, även här likt hotbilsbedömningen så är skillnaden i *medlen* att Finland mera tydligt strävar efter att delta i det internationella arbetet medan Sveriges är fokuserad på den nationella nivån. Förebygga handlar om de preventiva åtgärderna nationen ska göra. Här skiljer sig strategierna åt i vilka *mål* man har genom att Sverige prioriterar att skapa skydd mot det största hotet som man uppfattar det vill säga radikaliserings medan Finland fokuserar på fortsatt stärka den låga frånvaron av det hotet.

⁷² Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 13-20.

⁷³ *Ibid*, 13-20.

⁷⁴ *Ibid*, 13-20.

4.4.Skydda

4.4.1. EU:s strategi: Skydda

Strategin har som utgångspunkt med begreppet skydda att, ”*skydda medborgare och infrastruktur samt minska vår sårbarhet för attacker, bl.a. genom säkrare gränser, transporter och kritisk infrastruktur*”⁷⁵.

Skydd är en av de viktigaste delarna i kampen mot terrorism, i det ingår att förstärka försvaret av viktiga mål och minska sårbarheten för attacker och dess effekter. Medlemsstaterna har huvudansvaret för att förbättra skyddet av de viktigaste målen men även för säkerheten vid gränserna. Säkerhetssystem som finns på EU-nivå till exempel när det gäller säkerheten vid gränser ska EU och den Europeiska kommissionen stå för strängare normer.⁷⁶

Medlemsstaterna ska samordna sin politik och utbyta information om motåtgärder som sker på nationell nivå. Skyddet vid EU:s yttre gränser behöver förbättras för att göra det svårare för kända eller misstänkta terrorister att komma in i EU och även begränsa möjligheten att operera inom EU. Ett steg i detta är att förbättra tekniken med både insamling och utbyte av passageraruppgifter. För att ytterligare öka effektiviteten även införa biometrisk information i identitets- och resedokument. Den europeiska gränsförvaltningsbyrån (Frontex) kommer som ett steg för att öka kontrollen leverera kontinuerliga riskbedömningar. Men även införandet av den andra generationens informationssystem (SIS II) möjliggör att myndigheter kan utbyta information och där så krävs neka tillträde till Schengenområdet.⁷⁷

Ett kollektivt arbete måste ske för att skapa strängare normer vad avser transportsäkerheten. Bland annat genom att öka skyddet vid flygplatser, hamnar och säkerheten på flygplan där avskräckningen för terroristattacker ska öka. Inom detta område måste en EU-lagstiftning genomföras om flyg- och sjöfartssäkerhet.⁷⁸

Den säkerhetsrelaterade forskningen avseende terrorism bör fortsättningsvis inkluderas i EU:s forsknings- och utvecklingspolitik. Den kritiska infrastrukturens sårbarhet för både fysiska och elektroniska attacker inom EU måste minskas. Även metoder för att skydda platser där folk samlas och andra mjuka mål ska utvecklas.⁷⁹

⁷⁵ Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 3.

⁷⁶ Ibid, 10.

⁷⁷ Ibid, 10.

⁷⁸ Ibid, 10-11.

⁷⁹ Ibid, 11.

4.4.2. Sveriges strategi: Skydda

Eftersom den svenska strategin har tre områden kommer huvuddelen under indikatorn skydda ha sin utgångspunkt i strategins *försvåra* område. Strategins förklaring på området är att, skapa och upprätthålla skyddet för individer och även minska samhällets sårbarhet för ett terroristattentat. Samhället ska skyddas genom att försvåra för personer med avsikt och förmåga att kunna begå terroristbrott att ta sig in i landet och möjligheten att stanna här, det gäller även föremål om kan användas som hjälpmedel. Minska samhällets sårbarheter för attentat genom att skydda känslig information, för samhället viktiga anläggningar och kritisk infrastruktur.⁸⁰

Det globala samhället med dess ökande rörelser som sker över gränserna, både när det gäller varor men även personer, ställer stora krav på att det finns en förmåga att identifiera riskerna i dessa rörelser. När det gäller asylpolitiken strävar Sverige efter att vara ett öppet och transparent samhälle. Migrationsverket är den myndighet som hanterar uppehålls- och arbetstillstånd. När det gäller att få tillgång till personer som har koppling till terroristverksamhet ska den samverka mellan Migrationsverket och Säkerhetspolisen utvecklas.⁸¹

När det gäller införsel av illegala vapen eller andra hjälpmedel över EU:s yttre gräns eller över Sveriges gräns mot andra EU medlemsstater, finns det idag ett samarbete på nationell nivå men även på internationell nivå vilket är vitalt. Utredningar av illegala vapens ursprung såväl internationellt som nationellt är en del som ska ökas, för att motverka den illegala vapeninförseln. En förmåga som måste säkerställas när det gäller de brottsbekämpande myndigheterna är att förhindra och hantera bombrelaterade händelser men även händelser som involverar farliga föremål och ämnen (t.ex. CBRNE-ämnen⁸²).

Det öppna samtalet är en grund för demokratin och det förutsätter att det även finns ett skydd för det fria ordet. Det innebär att både företrädare för statsmakten men även kritiker mot den måste känna trygghet och våga uttala sina åsikter. För att individer skall kunna röra sig fritt och fortfarande känna trygghet är det väsentligt att Polismyndigheten som idag har ansvar att minska brottsligheten och öka tryggheten lyckas i sitt arbete. Trygghetsskapande åtgärder kan innebära att säkerställa att det finns tillräcklig mängd bevakning vid allmänna sammankomster och mötesplatser. För att minska samhällets sårbarhet för attentat måste

⁸⁰ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 21.

⁸¹ *Ibid*, 21-27.

⁸² *Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, and Explosives*.

faktorer som sårbarhet och exponering tas med i hot- och riskbedömningar, inom det området behöver samverkan mellan myndigheter utökas. En ökad kunskap om hot, risker, sårbarheter, kritiska beroenden och aktörers förmåga måste inhämtas för att ha ett effektivt skydd av samhällsviktig verksamhet och krisberedskap. Idag är många samhällsviktiga aktörer privatägda, vilket innebär att samverkan mellan privata och offentliga aktörer behöver ökas.⁸³

När det gäller informations- och cybersäkerhet så förekommer det att terroristorganisationer utför it-angrepp i syfte att sprida sitt budskap eller på olika sätt markera sin närvaro i samhället. Här har bland annat Försvarmakten en viktig roll när det gäller att som myndighet skydda sin information, men även samverka och stötta andra myndigheter, ytterst är det Säkerhetspolisen och Polismyndigheten som har det särskilt utpekade ansvaret för informationssäkerhet. Idag finns det en nationell samverkan för skydd mot allvarliga it-hot (NSIT) som är en samverkan mellan Säkerhetspolisen, Försvarmakten och Försvarets radioanstalt som analyserar och bedömer hot och sårbarheter mot de mest skyddsvärda nationella intressen.⁸⁴

4.4.3. Finlands strategi: Skydda

Av Finlands fyra riktlinjer kommer analysbegreppet *skydda* att hämtas från tre av riktlinjerna eftersom de alla tre berör begreppet skydda, men huvuddelen återfinns under den riktlinje som benämns avslöjande av terrorism. Som en del att skydda samhället och individer ska medborgarnas medvetenhet och de risker som förknippas med terrorism kommuniceras på ett tydligt sätt mellan myndigheterna och medborgaren. För kommunikation och interaktion ska sociala medier användas, där sanningsenlig information om terrorism från myndigheter ska förmedlas. Även polisens nättipssystem skall göras mera känt och användas till att förmedla terrorismrelaterade observationer och till att ställa frågor till myndigheten.⁸⁵

Medborgare som reser och vistas utomlands ska få en ökad medvetenhet om terrorism genom att aktivt informeras om företeelser och risker med anknytning till terrorism med hjälp av bland annat resemeddelanden. Särskilt vikt ska läggas på att de som reser till riskområden gör en reseanmälan. Åtgärderna syftar ytterst till att hindra och skydda finländare från att utsättas för terrordåd samt ge anvisningar om hur återhämtningen efter sker och hur konsekvenserna kan hanteras. Skyddspolisen har till uppgift att upprätthålla en lägesbild över terrorismen i

⁸³ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 21-25.

⁸⁴ *Ibid*, 26-27.

⁸⁵ Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 13-20.

realtid, utifrån den upprättas två gånger per år eller vid behov en rapport som distribueras i nödvändig omfattning. Som del av rapporten ingår en hotbedömning som används av övriga myndigheter. Myndigheter och övriga näringsidkare utnyttjar även den hot- och lägesbild som avhandlar cybermiljön, för att skydda deras sårbarheter i datasystem, datakommunikation och industriautomation mot terroristverksamhet.⁸⁶

Skyddet av kritiska infrastrukturen och återhämtningsförmågan hos mjuka mål ska stärkas, detta kan ske genom bland annat begränsningar i trafik och vistelseplatser. Den nationella samordningen av beredskapen mot hot som riktas mot infrastrukturen effektiviseras och görs ändamålsenlig, i det ingår även att det nödvändiga skyddet för information och handlingar säkerställs. Nationella samarbetet i CBRNE-frågor ska utvecklas och samordningen ökas för att effektivisera de strategiska åtgärderna som ska säkerställa skyddet av materiel och information rörande CBRNE. En större riskmedvetenhet ska förhindra att det hamnar utanför den lagliga verksamheten, i det ingår att utveckla förmågan att kunna upptäcka och identifiera materielen vid gränsövergångar.⁸⁷

4.4.4. Jämförandeanalys av skydda för Sverige och Finland

I både den svenska och finska strategin är åtgärder och *medlen* nationella och de är fokuserade vad som skall göras inom gränserna för att skydda infrastrukturen men även dess medborgare. När det gäller att skydda medborgarna så skiljer sig den svenska och finska när det handlar om asylpolitiken där den svenska menar att den samverkan som sker idag mellan myndigheter måste utvecklas medan den finska inte berör området.

När det handlar om att *målet* att skydda sig från hoten ger den svenska strategin Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt tydliga uppgifter i att skydda information och nationens informationssäkerhet. Finland har inte på samma sätt fördelat uppgiften och pekat vem som skall lösa den trots att man har uppfattat det som ett hot.

Likheter mellan strategierna finns i att man vill skapa ett samhälle där *målet* är att medborgare ska känna sig trygga i de skyddsåtgärder som genomförs och individer ska fritt röra sig och skyddet mot samhället ska stärkas.

⁸⁶ Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 13-20.

⁸⁷ *Ibid*, 13-20.

4.5.Förfölja

4.5.1. EU:s strategi: Förfölja

Strategin definierar begreppet förfölja enligt, ”*förfölja och kartlägga terrorister över våra gränser och globalt; lägga hinder för planering, resor och kommunikationer; störa stödnätverk; skära av finansieringen och tillgång till material för attacker, samt dra terrorister inför rätta*”⁸⁸.

EU kommer ytterligare förstärka och verkställa åtagandet att störa terroristverksamhet men även förfölja terrorister över gränser. I detta förväntas att nationerna fokuserar på hela unionens säkerhet vid bevarande av sin egen. EU stödjer genom att uppmuntra utbyte av information och underrättelser mellan nationerna vid insatser för att störa terroristerna. På nationell nivå måste behöriga myndigheter inneha nödvändiga redskap för att kunna insamla och analysera underrättelser för att förfölja och kartlägga terrorister. För att möjliggöra det krävs det att nationerna vid behov uppdaterar insatspolicyn och eventuellt lagar och bestämmelser. Medlemsstaterna kommer att avlägga rapport om hur de har förbättrat sina nationella resurser utifrån dessa rekommendationer. För utvecklande av en gemensam politik för motåtgärder inom unionen är det grundläggande att det finns gemensamma hotbegrepp. När det gäller det rättsliga bör prioriteten vara att göra det möjligt för medlemsstaterna att få fram gränsöverskridande bevis/utredningar för att kunna döma en terrorist. Här ska det praktiska samarbetet och informationsutbytet mellan polisiära och rättsliga myndigheter förbättras. Från det nuvarande ad hoc samarbetet ska en övergång till ett systematiskt polissamarbete ske. Där bör det även övervägas om gemensamma metoder vid informationsutbyte om möjliga terrorister och personer som förvisats för terrorismrelaterade brott.⁸⁹

Terrorister måste berövas de medel som de har för att organisera attacker oavsett om det är direkta (t.ex. vapen, sprängämnen) eller indirekta (t.ex. pass), men också deras möjligheter att kommunicera och planera bör stoppas. Så långt det är möjligt bör de även fräntas möjligheten att genom internet kunna kommunicera och sprida teknisk sakkunskap om terrorism. Här är finansieringen ett viktigt mål som också ska angripas. Det ska möjliggöras genom att i nästa steg införa en lagstiftning för hela EU som rör penningtvätt och överföring av likvida medel där terrorister hindras att föra över pengar (elektroniskt). En stor del av terroristhoten har sitt

⁸⁸ Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 3.

⁸⁹ *Ibid*, 12-14.

ursprung utanför EU därför måste förföljelseverksamheten ha en global dimension. EU arbetar för att stärka det internationella samförståndet genom Förenta nationerna och andra internationella organ. EU kommer att arbeta för en övergripande FN-konvention mot terrorism. I samverkan med övriga bidragsgivare kommer bistånd att lämnas till prioriterade länder för att hjälpa dem med införandet och genomförandet av mekanismer för att störa terrorismen.⁹⁰

4.5.2. Sveriges strategi: Förfölja

Huvuddelen av innehållet till analysbegreppet *förfölja* är förknippat med delarna i strategins område förhindra, men delar finns även presenterat i området försvåra. Svenska strategins område *förhindra* är i sin tur uppdelat i två delar där det ena, tillgång till och utbyte av information är starkt kopplat till möjligheten att *förfölja* medan det andra, möjlighet att agera berör både förfölja och *agera* begreppet.⁹¹

I den första delen som handlar om information är strategin tydlig i att myndigheter måste ha adekvat information samt möjlighet att kunna bearbeta den. Strategin trycker även på behovet av samverkan mellan myndigheter. Samverkansrådet mot terrorism lyfts fram som ett bra exempel på strategisk samverkan mellan fjorton myndigheter på nationell nivå. Utöver det nationella behovet som finns avseende information, så finns det behov av ett internationellt informationsutbyte eftersom terrorism är gränsöverskridande. 2014 fattade Riksdagen beslut om lagbestämmelser rörande hemliga tvångsmedel där hemlig rumsavlyssning ingick, rumsavlyssningen ska sedan kunna användas vid utredningar av brott. Syftet med inhämtad information ska skapa möjlighet att agera som är den andra delen i området *förhindra*.⁹²

Möjligheten att agera delas in i att motverka finansieringen och kriminalisering av terrorism. I juni 2014 fastställdes en nationell strategi för hur penningtvätten och finansieringen av terrorism ska bekämpas.⁹³ Den pekar ut målsättningarna samt även till del hur det ska uppnås. Ett prioriterat område som strategin identifierar är att kunskapsnivån är för låg, därför har Förvarshögskolans centrum för asymmetriska hot- och terrorismstudier i uppgift att leda kunskapshöjande åtgärder. I augusti 2015 skärptes även lagen om penningtvätt och

⁹⁰ Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 12-14.

⁹¹ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 15-17.

⁹² Ibid, 15-17.

⁹³ Regeringens skrivelse 2013/14:245. *En nationell strategi för en effektiv regim för bekämpning av penningtvätt och av finansiering av terrorism*. Stockholm: Finansdepartementet, 2014.

finansieringen av terrorism⁹⁴ vilket ledde till att Finanspolisen har laga stöd i det arbete som ska bedrivas för att *förfölja* terrorister samt i det här fallet finansieringen av terrorism. Lagändringen ledde mot att skapa ändamålsenlig strafflagstiftning som i grunden bygger på den terrorlag⁹⁵ som finns i Sverige. För att myndigheter ska kunna utreda och framför allt lagföra brott inom terrorism är det av stor betydelse att det finns adekvat strafflagstiftning och ett internationellt rättsligt samarbete.⁹⁶

4.5.3. Finlands strategi: Förfölja

Finland har som en av sina åtgärds punkter att förhindra finansieringen av terrorism, där vikten av att etablera ett samarbetsnätverk påtalas men även att utveckla informationsutbytet för att kunna förhindra finansieringen av terrorism. I juni 2013 trädde en ny lag⁹⁷ i kraft i Finland som möjliggjorde att frysa tillgångar för att bekämpa finansieringen av terrorism. En annan del som är vitalt i analysbegreppet *förfölja* är att kunna svara upp mot hotet som finns i cybermiljön där terrorismmaterial sprids. Här ska Finland delta i det internationella samarbetet som finns och säkerställa att rätt förmågor och befogenheter finns.⁹⁸

När det gäller att avvärja riskindividers inträde och vistelse i landet krävs en effektivare tillämpning av utlänningslagen i terrorismrelaterade utvisningsärenden. För att ta hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna, de mänskliga rättigheterna och flyktingrätten ska myndighetspersonalens kunnande och förtrogenhet säkerställas genom samarbete. För att begränsa tillgången på sprängämnen och konventionella vapen kommer Finland att genomföra nationella åtgärder som ska förhindra konventionella vapen, produkter med dubbel användning samt tekniken hamnar i terroristernas händer.⁹⁹

4.5.4. Jämförandeanalys av förfölja för Sverige och Finland

Under begreppet förfölja handlar det om att kartlägga terrorister som rör sig över gränser och globalt. EU:s strategi är tydlig avseende nationernas fokus på unionens säkerhet när man bevarar sin egen. I det fallet är båda strategierna lika avseende *medel* där man fokuserar på den inåtriktade. Ingen av strategierna gör någon ansats i hur de nationellt ska utvecklas mot

⁹⁴ Regeringens proposition 2014/15:80. *Införande av vissa internationella standarder i penningtvättslagen*. Stockholm: Finansdepartementet, 2015.

⁹⁵ Regeringskansliet, SFS 2003:148. *Lag (2003:148) om straff för terroristbrott*. Stockholm: Justitiedepartementet, 2003.

⁹⁶ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 15-20.

⁹⁷ Finlands författningssamling 325/2013. *Frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism*. Helsingfors: Justitieministeriet, 2013.

⁹⁸ Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 12-20.

⁹⁹ *Ibid*, 12-20.

den gemensamma politik som ska skapa motåtgärder som unionen ska kunna stödja med. När det gäller *metoderna* för att motverka finansieringen av terrorism så har båda nationerna genom olika lagstiftningar påbörjat arbetet med lite olika angreppssätt. Den finska går längst med att kunna frysa tillgångarna för terrorister medan den svenska påtalar vikten av ett internationellt rättsligt samarbete. *Målet* när det handlar om att terrorister passerar nationsgränser och hotar nationens säkerhet är att man vill ha möjlighet att skicka tillbaka individer och på så sätt bibehålla den nuvarande frånvaron av hot.

4.6.Agera

4.6.1. EU:s strategi: Agera

Definition på agera enligt strategin, ”förbereda oss så att vi kan hantera och minimera konsekvenserna av en terroristattack, genom att förbättra vår kapacitet att hantera situationen efter attacken, samordningen av motåtgärderna och offrens behov”¹⁰⁰.

Minska terroristattacker till noll torde vara en utopi, men det måste vi kunna hantera, ha motåtgärder och vara medvetna om att det kan få effekter över EU-gränser. De system som finns för att hantera följderna av naturkatastrofer kan med fördel användas för att lindra effekten av efterdyningarna från en terroristattack. När effekterna påverkar över gränserna finns det ett snabbt behov av utbyte av bland annat information, samordning av media samt utnyttja alla till buds stående medel som i det här fallet även inbegriper militära resurser. Medlemsstaterna har det främsta ansvaret för akuta motåtgärder på sitt eget territorium, men det kan finnas behov av att EU har kapacitet att kollektivt agera solidariskt i dessa nödsituationer. För att möjliggöra detta krävs en översyn och eventuellt en omarbetning av nuvarande ramar som finns för ömsesidigt stöd, där EU-databasen med förteckning över resurser och tillgångar som medlemsstaterna kan tänkas bidra med för att hantera dessa situationer i medlemsstater eller utanför Europa är en viktig garant.¹⁰¹

När det gäller offren och deras familjer bör medlemsstaterna säkerställa att det finns adekvat kompensation till offren, EU vidtar åtgärder för att öka stödet för dem som drabbas hårdast. Internationellt finns ett behov att ge bistånd till EU-medborgare i tredjeländer för att skydda och bistå våra militära och civila tillgångar i EU:s krishanteringsoperationer.¹⁰²

¹⁰⁰ Europeiska rådet. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*, 3.

¹⁰¹ *Ibid*, 15-16.

¹⁰² *Ibid*, 16.

4.6.2. Sveriges strategi: Agera

Den svenska strategin har förutom de tre områdena förebygga, förhindra och försvåra även ett kapitel som avhandlar hur konsekvenserna av ett terroristattentat hanteras. Huvuddelen av underlaget för analysbegreppet *agera* kommer att hämtas ur det kapitlet. Kapitlet är uppdelat i två delar, där förmågan att ingripa mot och avbryta ett terroristattentat är en och förmågan att hantera de samhällskonsekvenser efter detsamma är den andra. Även om mycket av kraften läggs på att förebygga, förhindra och försvåra måste beredskapen för att hantera ett terroristattentat finnas. Vid ett attentat måste samtliga insatser av flera olika aktörer samordnas, därför bör förmågan till samordnad ledning av samhällets resurser stärkas. Polisen och Säkerhetspolisen är de som främst har uppgiften. Men 2006 fick Sverige en lag¹⁰³ som möjliggör för Försvarmakten att stödja polisen vid terrorismbekämpning under vissa förutsättningar. Försvarsberedningens rapport¹⁰⁴ pekar på att Försvarmaktens specialförband utgör en förmåga som kan bistå polisen. Regeringen delar den bedömningen och påpekar att samverkan mellan myndigheterna pågår men även arbetet med att vidareutveckla möjligheten för Försvarmakten att lämna stöd. Det stöd som kommit längst och som det under 2015 varit fokus på är stödet med taktiska insatser understödda med medeltung helikopterkapacitet.¹⁰⁵

Regeringen uttalar även en vilja att Polisen och Försvarmakten genomför övningar och utbildning för att Försvarmakten ska kunna stödja Polisen vid ett terroristattentat. Förmågan att hantera de samhällskonsekvenser som följer av ett attentat handlar i första hand om krishantering. I det fallet ska erfarenheterna efter terroristattentatet i Norge den 22 juli 2011¹⁰⁶ tillvaratas. Erfarenheterna därifrån visar bland annat på vikten av att alla aktörer måste samverka för att krishanteringsarbete ska vara effektivt. Förmågan att samlat kunna varna eller vägleda individer kan under ett attentat vara avgörande. Därför kommer Regeringen att verka för ett system för att kunna informera allmänheten via telefon om allvarliga olyckor och kriser inrättas. Nyckelaktör är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som bland annat ansvarar för räddningstjänst, SOS Alarm, ambulans- och akutsjukvården. När det gäller att ingripa mot och avbryta ett terroristattentat har Polismyndigheten och

¹⁰³ Regeringskansliet, SFS 2006:344. *Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning*. Stockholm: Justitiedepartementet, 2006.

¹⁰⁴ Regeringskansliet, Ds 2014:20. *Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid*. Stockholm: Försvarsdepartementet, 2014.

¹⁰⁵ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 28-32.

¹⁰⁶ Norges offentlige utredninger 2012:14. *Rapport fra 22.juli-kommisjonen*. Oslo: Informasjonsforvaltningen, 2012.

Säkerhetspolisen huvudansvaret och Försvarsmakten kan under vissa förutsättningar ge stöd.¹⁰⁷

4.6.3. Finlands strategi: Agera

Finlands beredskap och konsekvenshantering ska säkerställa att samhället fungerar så störningsfritt som möjligt i alla situationer. En strategisk åtgärd som ska genomföras är att terrorismrelaterade störningar och exceptionella situationer övas, för att Polisens, Gränsbevakningsväsendets och Försvarsmaktens gemensamma kapacitet att avbryta och få kontroll över terrordåd ska utvecklas och upprätthållas.¹⁰⁸

Lägesbilden över terrorism ska utnyttjas i samhällets säkerhets- och beredskapsplanering. Även myndigheternas beredskap att hantera kidnappningssituationer som involverar finländare utomlands ska förbättras. När det gäller Försvarsmaktens roll så ansvarar Försvarsmakten för det militära försvaret av Finland och med handräckning bistår övriga myndigheter samt deltar i internationell militär krishantering. Handräckningen kan bland annat ges för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet men även för att förhindra och avbryta terrorbrott. Försvarsmakten ska också kunna lämna bistånd till andra stater som en följd av terroristattacker.¹⁰⁹

4.6.4. Jämförandeanalys av agera för Sverige och Finland

I den sista indikatorn som handlar om vad man ska göra när angreppet eller attentatet är ett faktum finns skillnader i hur man ser på hur *medlen* ska användas. För Finland handlar det om att möta hoten och stödja annan nation vid ett attentat när effekterna sträcker sig över nationsgränserna medan Sverige mera påtalar åtgärderna som ska ske nationellt inom gränserna. När det handlar om *målet* att bygga upp ett skydd mot hotet inom EU, där stöd av alla till buds stående medel, är det bara Finland som uttalar en sådan vilja att ställa upp solidariskt inom unionen. Även om man inom EU har *metoder* genom de gemensamma doktrinerna, och klausuler som säger att medlemsstaterna solidariskt ska stötta varandra finns det inte uttalat i den svenska strategin att stöd ska kunna lämnas.

4.7. Resultat och slutsatser

I det här kapitlet kommer delfrågorna och huvudfrågan att besvaras.

¹⁰⁷ Sveriges regering. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*, 28-32.

¹⁰⁸ Finlands inrikesministerie. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*, 12-20.

¹⁰⁹ *Ibid*, 12-20.

Den första delfrågan: *På vilket sätt kan skillnader/likheter som finns mellan Svensk och Finsk strategi hindra eller möjliggöra militärt stöd över gränserna*”, kommer att besvaras i den resultatsdiskussion som sker i kommande underkapitel där analysen från respektive indikator sammanställs.

Den andra delfrågan: *Eftersom strategierna är framtagna vid olika tidsperioder kan skillnader och likheter förklaras med den hotbilda-bedömning som strategierna är framtagna mot*, kommer den också att besvaras i resultatsdiskussionen genom att använda underlaget från det tidigare kapitlet där svenska och finska hotbilda-bedömningarna jämfördes.

Den tredje delfrågan: *Finns det delar i Sveriges och Finlands strategier som motsäger den Europeiska strategin*, kommer att besvaras i diskussionen. Där kommer de bärande delarna i den gemensamma europeiska strategin jämföras mot de nationella och de delar som inte följer den gemensamma att lyftas fram.

Sista delen i det här kapitlet under slutsatser kommer den övergripande frågeställningen att besvaras som var; *på vilket sätt kan den Svenska och Finska strategi mot terrorism vara ett hinder eller en möjlighet vid stöd till varandra eller annat land över nationsgränserna?*

4.7.1. Resultatsdiskussion

Att det finns en hotbild mot Europa vad avser terrorism och att det finns behov av samordning och gränsöverskridande samarbete är nog alla överens om. Att hotbilden ser olika ut beroende på var landet geografiskt är placerat och hur det uppfattas utanför gränserna är naturligt. Den här undersökningen har fokuserat på skillnader och likheter mellan två undersökta länder i det här fallet Sverige och Finland.

Den första frågan om militärt stöd över gränserna måste analyseras djupare än bara se till de uppgifter respektive nation tilldelar sina Försvarsmakter. För att återknyta till Christianssons modell med medel, metod och mål, där man ur ett *medel*-perspektiv kan se att den finska strategin påtalar att en del av Försvarsmaktens roll är att lämna stöd även utanför gränserna. I den svenska strategin har inte Försvarsmakten på samma tydliga sätt uppgifter att stödja annan nation. Även nationellt finns det en fördröjning där Polismyndigheten måste begära stöd av Försvarsmakten. Detta gör att redan på högsta nivå, här utifrån strategin, finns det förberett inom Finland att man ska stödja och det underlättar och möjliggör att lättare och snabbare kunna lämna stöd till annan nation. När det handlar om möjligheten att ta emot stöd inom nationen är den svenska strategin mera förberedd att bekämpa terrorismen inom sina

egna gränser. Det kan innebära att Sverige kommer vara bättre förberedda att ta emot och hantera stöd från annan nation. Skillnader i hur man ser på *målet* i modellen är också ett hinder i möjligheten att stödja gemensamt. När det handlar om att uppträda med militära delar i en konfliktzon uppfattas det i den svenska strategin öka risken nationellt medan den finska inte uppfattar att hotet mot nationen ökar utan hotet är mot dem som agerar i konfliktzonerna. Den här skillnaden kan vara ett hinder om man ska samarbeta i en konfliktzon men även när det handlar om att planera var man gemensamt ska agera.

För att svara på den andra delfrågan om hotbilda-bedömningen, så framträder vid den jämförande analysen att Sverige har ett större fokus på det nationella planet medan Finland till större del ser det möjligt att stödja internationellt. Svaret varför det är så kan till del förklaras med Christianssons modell där *målet* är att hoten mot nationerna uppfattas olika. Sverige uppfattar ett större hot nationellt och därför prioriteras även att skydda sig mot hotet nationellt medan Finland kan fokusera på den internationella delen. I Christianssons modell under *medel* så kan agerandet från Finland fokuseras på att vara utåtriktat medan Sverige får lägga mera kraft på att vara inåtriktad och skydda sig mot hoten nationellt. I det här fallet så kan man utifrån modellens *metoder* tydligt se i strategierna att Finland vill bibehålla det läge man har medan Sverige jobbar för en förändring av läget.

Den tredje delfrågan som handlar om Sverige och Finland följer de bärande delarna i den Europeiska strategin. EU:s strategis tydlighet när det gäller nationernas fokus på unionens säkerhet när man bevarar sin egen skiljer sig Sverige och Finland åt, där Finland lägger mer fokus på att även stödja unionens andra delar förutom sin egen. Finland tar även med skyldigheten som nationen har genom undertecknandet av Lissabonfördraget ¹¹⁰även om den inte ställer några krav på militärt bistånd. Finland uppvisar trots det en vilja att även lämna ett sådant bidrag genom att ge uppgift till Försvarsmakten att kunna lämna bistånd till annan nation. Utifrån Sveriges och Finlands strategier syns det tydligt att EU har använts som en likriktare. Redan vid en överblick hur strategierna är uppbyggda med dess områden respektive riktlinjer så följer de EU:s fyra pelare i grunden även om det finns mindre skillnader.

¹¹⁰ Artikel 42:7 i Lissabonfördraget: *Om en medlemsstat skulle utsättas för ett väpnat angrepp på sitt territorium, är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den medlemsstaten stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med artikel 51 i Förenta nationernas stadga. Detta ska inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.*

4.7.2. Slutsatser

Den här undersökningen har som huvudfråga att svara på vilket sätt den Svenska och Finska strategin mot terrorism kan vara ett hinder eller en möjlighet vid stöd till varandra eller annat land över nationsgränserna. Undersökningen har använt sig av en, medel, metod och mål modell vid jämförandet mellan strategierna för att få fram skillnaderna men även likheterna. En stor fördel och som förbättrar möjligheten till ett samarbete är att den gemensamma strategi som EU har enar länderna på ett tydligt sätt. De största hindren är att hotbilden måste enas inom EU så att länderna ser som uppgift att hela unionen ska försvaras. Som det är nu fokuserar länderna olika mycket på hela unionen beroende hur stort man uppfattar att hotet är mot nationen. Ett annat stort hinder är att man inte har en gemensam definition på terrorism vilket i värsta fall leder till att man inte kan enas om det är en terroristattack av terrorister eller om det är nationella frihetskämpar. Trots detta skapar strategierna fler möjligheter än hinder för att samarbete. Undersökningen hade som uppgift att fylla den lucka som finns i forskningen om hoten bemöts på nationell och internationell nivå. Den kompletterar även den forskning som sker om det är möjligt att skapa en gemensam strategi inom EU mot terrorism genom att ha undersökt även småstater inom EU.

5. Avslutning

I det här kapitlet kommer först en slutdiskussion att ske som avhandlar innebörden för den svenska Försvarsmakten. Ett underkapitel kommer att diskutera undersökningens genomförande samt validiteten i undersökningen. Kapitlet kommer att avslutas med att ge förslag på vidare forskning inom ämnet.

5.1.Slutdiskussion

Innebörden för den Svenska Försvarsmakten utifrån strategin är att man har en uttalad uppgift att stödja Polisen i arbetet mot terrorism. Man har även fått mandat att utan att inhämta Riksdagens bemyndigande stödja med specialförband samt transportkapacitet i form av helikopter. Fortfarande så krävs ett godkännande och en efterfrågan av Polisen om Försvarsmakten skall stödja med någonting annat. Strategin styr inte upp någonting om den Svenska Försvarsmaktens möjligheter eller vilja att stödja annan nations inom unionens bekämpning mot terrorism, annat än där man underförstått stödjer i form av informationsutbyte som Försvarsmakten indirekt stödjer med.

Den finska strategin är tydlig i att effekter som påverkas över gränserna innebär samordning av resurser där militära resurser är en tydlig del. Detta innebär att man redan i strategin har

påtalat att man ser möjligheter att stödja med militära resurser över gränserna. Detta innebär att Finland redan i strategin är förberedd genom att uttalat ge uppgiften till Försvarsmakten.

Även den differentierade hotbilda-bedömning som Sverige och Finland gör medför att beredskapen för att samarbeta med det yttersta verkansmedlet militär makt skiljer sig åt, där Finland är förberedd redan innan behovet kan uppstå. En möjlighet för den Svenska Försvarsmakten kan vara att förbereda det militära samarbetet mot terrorism i de bilaterala samarbeten som finns, men det är inget som den här undersökningen har behandlat.

De svenska och finska Försvarsministrarna gjorde ett gemensamt uttalande vid NORDEFCON-mötet¹¹¹ dagarna efter terrordåden i Bryssel, där de uttalade en vilja att stärka det nordiska samarbetet. ”*We are resolute in our determination to prevent and defeat terrorism and to fight ISIL, and we discussed this during the meeting. We will do this by standing even closer together – as the free democracies we are*”¹¹².

5.2. Diskussion kring undersökningens genomförande

Den komparativa studien har sina problem i att jämförda objekt bör vara relevanta och representativa, att sedan undersökta länder inte innehar samma historia gör att komparationen kan bli tolkningsbar. Sverige och Finland kan vid första anblick ses som lika, icke uttalat kan sägas att Finland och Sverige är syskon men inte tvillingar. Ett optimalt fall för studien skulle vara två länder med exakt samma historia och styre där det endast skiljs åt avseende det som ska undersökas, i detta fall är det att betraktas som utopi att hitta sådana objekt. Trots detta kan dessa två länder betraktas som valida för denna undersökning, eftersom det är skillnader och likheter som skall undersökas och inte nödvändigtvis kunna förklaras med orsaker. För att ytterligare förstärka validiteten har respektive lands hotbilda-bedömning tagits med.

Två viktiga aspekter att belysa vid komparativa studier är begreppsvaliditet och komparativ validitet. Begreppsvaliditet i den här undersökningen utgörs av fyra indikatorer där risken är att undersökningsmaterialet inte passar in i indikatorerna eller hamnar fel. Detta försvåras även av att dokumenten har olika utformning samt kan till del vara framtagna med olika syften. Risken är att det som jämförs inte är samma sak mellan länderna, idealet är att alla aspekter uttrycks i indikatorer. I det här fallet uppnås det genom att EU:s strategi skall vara grunden för de nationella. Komparativ validitet betyder att det som står i strategierna är

¹¹¹ *Nordic defence cooperation.*

¹¹² Regeringskansliet. <http://www.regeringen.se/uttalanden/2016/04/joint-statement-on-regional-security-challenges-discussed-by-the-nordic-defence-ministers-meeting-in-copenhagen-30-31-march/> (Hämtad 2016-05-20)

liktydligt med hur det uppfattas i undersökningen men även mellan de jämförda länderna och att det betyder samma sak. Riskerna här är att de valda indikatorerna analyserar fel saker i de olika strategierna. I det här fallet handlar det återigen om att den europeiska strategin ska utgöra grunden därför kommer indikatorerna ur densamma.¹¹³

5.3. Vidare forskning

En undersökning av det här slaget kommer bara till del kunna svara på om det finns hinder eller möjligheter. Den kommer inte att förklara om det finns någon vilja att möjliggöra stöd över nationsgränser inte heller om viljan att bekämpa terrorism med militär makt finns internationellt eller för den delen nationellt. Med tanke på den snabba utvecklingen samt aktuella hotbilden från terrorism är forskning inom ämnet aktuellt och viktigt. En fortsättning på denna undersökning är hur man avser använda sig av militär makt mot terrorism samt jämföra hur andra länder använder sina Försvarsmakter vid skydd av landet.

¹¹³ Denk. *Komparativ metod – förståelse genom jämförelse*, 49.

6. Källor och litteraturförteckning

6.1.Källor

6.1.1. Myndighetsdokument

EU

Europeiska rådet, ST 14469 2005 REV 4. *Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism*. Bryssel: Europeiska rådet, 2005.

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?f=ST+14469+2005+REV+4&l=sv>

Sverige

Regeringens skrivelse 2014/15:146. *Förebygga, förhindra och försvåra – den svenska strategin mot terrorism*. Stockholm: Regeringskansliet, 2015.

<http://www.regeringen.se/contentassets/d4fdc4bc1c314fd9b9aa6c7a3da9bc93/141514600webb.pdf>

Regeringskansliet, Ds 2014:20. *Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid*. Stockholm: Forsvarsdepartementet, 2014.

Regeringskansliet, SFS 2006:344. *Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning*. Stockholm: Justitiedepartementet, 2006.

Regeringens skrivelse 2014/15:144. *Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism*. Stockholm: Kulturdepartementet, 2015.

Regeringens proposition 2014/15:80. *Införande av vissa internationella standarder i penningtvättslagen*. Stockholm: Finansdepartementet, 2015.

Regeringskansliet, SFS 2003:148. *Lag (2003:148) om straff för terroristbrott*. Stockholm: Justitiedepartementet, 2003.

Regeringens skrivelse 2011/12:73. *Ansvar och engagemang – en nationell strategi mot terrorism*. Stockholm: Justitiedepartementet, 2012.

Regeringens skrivelse 2013/14:245. *En nationell strategi för en effektiv regim för bekämpning av penningtvätt och av finansiering av terrorism*. Stockholm: Finansdepartementet, 2014.

Information från regeringen 22 mars 2016. *Återrapporering från Europeiska rådets möte*. Stockholm: Sveriges Riksdag. <http://www.riksdagen.se/sv/Debatter--beslut/Information-fran->

[regeringen/Information-fran-regeringen-event/?did=H3C120160322ar](#) (Hämtad 2016-04-20, tidpunkt i klippet 2:30–2:40)

Finland

Statsrådets principbeslut 6.3.2014. *Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism 2014-2017*. Helsingfors: Finlands regering, 2014.

http://www.intermin.fi/download/51832_strategi_for_bekampning_av_terrorism_2014_2017_060314.pdf?592ed420fe6fd388

Finlands författningssamling 325/2013. *Frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism*. Helsingfors: Justitieministeriet, 2013.

Norge

Norges offentlige utredninger 2012:14. *Rapport fra 22.juli-kommisjonen*. Oslo: Informasjonsforvaltningen, 2012.

6.1.2. Elektroniska dokument/artiklar

Europeiska rådet. *EU:s kamp mot terrorism*.

<http://www.consilium.europa.eu/sv/policies/fight-against-terrorism/> (hämtad 2016-05-02)

Finlands Inrikesministerie. *Inrikesministeriets webbplats*.

http://www.intermin.fi/sv/sakerhet/brottsbekampning/bekampning_av_terrorism
(hämtad 2016-04-19)

Regeringskansliet. *Pressmeddelande 2015-08-28*.

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/08/sveriges-nya-strategi-mot-terrorism/>
(hämtad 2016-04-20)

Regeringskansliet. *Joint Statement on Regional security challenges discussed by the Nordic defence ministers meeting in Copenhagen 30-31 March*.

<http://www.regeringen.se/uttalanden/2016/04/joint-statement-on-regional-security-challenges-discussed-by-the-nordic-defence-ministers-meeting-in-copenhagen-30-31-march/>
(hämtad 2016-05-16)

6.2.Litteratur

Andrén, Nils. *Säkerhetspolitik*. upplaga 2:1. Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2002.

Christiansson, Magnus. *Säkerhetspolitisk teori*. Stockholm: Militärhögskolan Karlberg, 2004.

Denk, Thomas. *Komparativ metod – förståelse genom jämförelse*. Lund: Studentlitteratur, 2002.

Ejvegård, Rolf. *Vetenskaplig metod*. upplaga 4:1. Lund: Studentlitteratur, 2009.

Engelbrekt, Kjell. Ångström, Jan. *Svensk säkerhetspolitik i Europa och världen*. Mölnlycke: Norstedts Juridik AB, 2010.

Esaiasson, Peter. Gilljam, Mikael. Oscarsson, Henrik. Wängnerud, Lena. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. upplaga 4:1. Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2012.

Gray, Colin S. *Modern strategy*. Oxford: Oxford University Press, 1999.

Ranstorp, Magnus. Hyllengren, Peder. *Förebyggande av våldsbejakande extremism i tredjeland*. Stockholm: Förvarshögskolan, 2013.

Thuren, Torsten. *Källkritik*. Stockholm: Lider AB, 2013.

Brun, Hans. DN Debatt. *Det jihadistiska hotet måste mötas gemensamt*. 2015-11-15, <http://www.dn.se/debatt/det-jihadistiska-hotet-maste-motas-gemensamt/> (hämtad 2016-05-02)

Firat, Gamze. *A Common Counter-Terrorism Strategy in the European Union?*. Diss. Lund University 2010.

<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=1653047&fileOid=1653050>

(hämtad 2016-04-20)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. *Säkerhetspolitik.se*.

<http://www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/>

(hämtad 2016-04-19)

Ranstorp, Magnus. *Föredrag för Oslo Militære Samfund 2012-12-29*.

<http://www.svenskatal.se/20111003-magnus-ranstorp-aldri-mer-22-juli/> (hämtad 2016-05-02)